

GDE-1102

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2017

Sanskrit Compulsory : Paper-FE-201

(स्वप्नवासवदत्तम् अंक - ४, ५, ६ - भासः)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ (अ) नीचेनाभांथी गमे ते त्रश श्लोकीनो अनुवाद करो : ८

(१) कामेनोज्जयिनीं गते मयि तदा कामप्यवस्थां गते
दृष्ट्वा स्वैरमवन्तिराजतनयां पञ्चेषवः पातिताः ।
तैरद्यापि सशल्यमेव हृदयं भूयश्च विद्धा वयं
पञ्चेषुर्मदनो यदा कथमयं षष्ठः शरः पातितः ॥

(२) दुःखं त्यक्तुं बद्धमूलोऽनुरागः
स्मृत्वा स्मृत्वा याति दुःखं नवत्वम् ।
यात्रा त्वेषा यद् विमुच्येह बाष्पं
प्राप्तानृण्या याति बुद्धिः प्रसादम् ॥

(३) रुपाश्रिया समुदितां गुणतश्च युक्तां
लब्ध्वा प्रियां मम तु मन्द इवाद्य शोकः ।
पूर्वाभिघातसरुजोऽप्यनुभूतदुःखः
पद्मावतीमपि तथैव समर्थयामि ॥

(४) शय्या नावनता तथास्तृतसमा न व्याकुलप्रच्छदा
 न क्लिष्टं हि शिरोपधानममलं शीर्षाभिघातौषधैः ।
 रोगे दृष्टिविलोभनं जनयितुं शोभा न काचित् कृता
 प्राणी प्राप्य रुजा पुनर्न शयनं शीघ्रंस्वयं मुञ्चति ॥

(५) प्रच्छाद्य राजमहिषीं नृपतेर्हितार्थं
 कामं मया कृतमिदं हितमित्यवेक्ष्य ।
 सिद्धेऽपि नाम मम कर्मणि पार्थिवोऽसौ
 किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे ॥

(७) गमे ते भे ससंदर्भं सभञ्जवो :

५

- (१) धन्या खल्वस्मि यद्येवं सत्यं भवेत् ।
 (२) अनतिक्रमणीयो हि विधिः ।
 (३) किं विरचिकां स्मरसि ।
 (४) अहो शठः खलु रुमण्वान् ।

२ भर्तृस्नेहात् सा हि दग्धाप्यदग्धा । - आ विधानने प्यालभां १४
 राप्तीने वासवदत्तानुं पात्रालेपन करो.

अथवा

२ स्वप्नवासवदत्तभूनुं भूल्यांकन करो. १४

૩ પ્રમદવનનું દશ્ય અને તેનું નાટ્યગત મહત્ત્વ ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૩ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ નાટકના પાંચમા અંકનું રસદર્શન કરાવો. ૧૪

૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

- (૧) ચતુર્થ અંકનો પ્રવેશક
- (૨) પદ્માવતીની શીર્ષવેદના
- (૩) ધોષવતીવીણા પ્રસંગ
- (૪) ઉદયનનું પાત્ર.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪

- (૧) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ના વિદૂષકનું નામ શું છે ?
- (૨) 'કોકિલનું અક્ષિપરિવર્તન'એ વાગ્દોષ છે કે સત્ય ? શા માટે ?
- (૩) 'અતોડપ્યધિકમ્' બોલવું વાસવદત્તા માટે કેવું વિધાન બને છે ?
- (૪) ઊડતાં ભમરા-ભમરીને જોઈને ઉદયને શો નિર્ણય કર્યો ?
- (૫) ચોથા અને પાંચમા અંક વચ્ચે કયો અર્થોપક્ષેપક પ્રયોજાયો છે ?
- (૬) 'સમુદ્રગૃહકે કિલ શય્યાસ્તીર્ણા'નો શો અર્થ થાય ?
- (૭) ભાસે પાંચમા અંકમાં કેવા રસો નિષ્પન્ન કર્યા છે ?

- (૮) સ્વપ્નદશ્યની શી અગત્ય છે ?
- (૯) પથારીમાં સૂતેલી અવન્તિકા કેમ એકાએક બેઠી થઈ ગઈ ?
- (૧૦) કોને લીધે ઉદયનની સ્મૃતિ બગડી છે ?
- (૧૧) રાજ્યલક્ષ્મીને કોણ ભોગવી શકે છે ?
- (૧૨) ભરત વાક્ય કઈ સંધિનું કેટલામું અંગ છે ?